

Oponentský posudek na diplomovou práci

Klára Plachetková

Téma: Legitimita zdrojů pro vyrovnání zastoupení žen v politice

Rozsah práce: 70 stran textu, k němuž jsou jako přílohy připojeny: Seznam zkratk, Seznam použitých zdrojů (s. 71-80) a Abstrakt v českém a v anglickém jazyce (s. 81-82).

Datum odevzdání práce: Autorka uvádí, že text své diplomové práce uzavřela k 11. dubnu 2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Podstatná část předložené diplomové práce je věnována základním institutům, jež jsou zároveň principy a průvodními znaky moderní koncepce lidských práv, jako je rovnost, diskriminace a v souvislosti s jejich realizací i nastavení možných pozitivních opatření na jejich podporu. V tomto smyslu nejde o téma „nové“, což dokládá i diplomantka četnými odbočkami na historické okolnosti či literaturu obsahující již překonané přístupy. Zároveň jde ale o instituty, které jsou stále znovu podrobovány přezkumu a prověřovány novými konkrétními situacemi, o čemž svědčí i aktuální judikatura.

2. Pochopení vymezení a fungování uvedených institutů vyžaduje nepochybně značné teoretické, historické i analytické znalosti a schopnosti, stejně jako umožňuje prokázat úroveň právního myšlení, opírající se o práci s právními předpisy a dalšími relevantními prameny. Avšak vzhledem ke zvolené metodě zpracování tématu (v převážné míře se jedná o kompilaci) mohu snad osvědčit, že autorka pracovala s uváděnými prameny, z nichž text své diplomové práce zručně „poskládala“. Není však mým úkolem prověřovat, nakolik přesně jsou v jednotlivých odstavcích interpretovány myšlenky z použitých pramenů (výjimkou jsou jistě případy, kdy se jedná o doslovnou citaci).

3. Diplomová práce (vedle Úvodu, Východisek a cíle práce a Závěru) obsahuje tři nestejně rozsáhlé věcné kapitoly (s. 12-67), jež na první pohled ne zcela odpovídají zvolenému tématu. Zadání diplomové práce odpovídá zčásti až závěr třetí kapitoly (

4. s. 61, 64 an.). To, co mu předchází, lze snad označit za obecná východiska k problematice soudobého postavení jednotlivce ve státě a ve společnosti.

5. Název diplomové práce naznačuje, že záměrem autorky je zkoumání „nástrojů pro vyrovnávání zastoupení žen v politice a jejich legitimitu“. Na s. 7 diplomantka formuluje poměrně úzce svůj výzkumný cíl, a sice zaměřením se „...na legitimní cíl nástrojů pro vyrovnávání zastoupení žen v politice se zaměřením se na kvóty na kandidátních listinách“.

Ačkoli se diplomantka jistě podrobně seznámila s uskutečněnými pokusy o zavedení kvót v souvislosti s volbami jak v oblasti legislativy, tak i reálné politiky, žádná taková opatření v České republice v současnosti neplatí. Na první pohled by se vzhledem k názvu práce nabízelo očekávání, že autorka provede příslušné úvahy de lege ferenda (jsme v obou ústavního práva

a regulace voleb), které pak podrobí zkoumání s ohledem na mezinárodněprávní závazky ČR a platné zákonodárství. Pak by bylo možné identifikovat případná úzká místa takové regulace a postupů. Touto cestou se však autorka k mému podivu nevydala a tak jí zbývaly s ohledem na zvolené téma jen úvahy obecné a hypotetické. Vzhledem k výše uvedenému nejsem přesvědčena, že text předložené diplomové práce odpovídá zvolenému zadání.

6. Nepochybně záleželo výhradně na autorce, jaký zvolila přístup k práci s prameny. Nemám pochybnosti, že z nich skutečně čerpala (na sedmdesáti stranách textu je uvedeno 380 odkazů). Z použitých zdrojů k základním pramenům náleží monografie a komentáře k problematice základních lidských práv, dále tématu odpovídající odborné stati, judikatura a další internetové zdroje. Vedle českých pramenů odkazuje autorka i na zdroje v angličtině, včetně vybraných rozhodnutí Nejvyššího soudu USA.

Text práce je po grafické stránce přehledný, jednotlivé kapitoly jsou vnitřně dále členěné, práce má dobrou jazykovou a stylistickou úroveň.

7. Otázky k zodpovězení při obhajobě

Podle mého názoru by bylo vhodné, aby autorka v průběhu ústní obhajoby vzhledem k jistému nesouladu mezi názvem práce a vlastním textem:

- a) vymezila, která pozitivní opatření (nástroje) by podle jejího názoru (vedle zmíněných kvót na kandidátních listinách) mohla přicházet v úvahu na podporu vyrovnávání zastoupení žen v politice;
- b) provedla úvahu de lege ferenda a navržená opatření podrobila testu legitimacy, tak jak jej v obecné rovině zmiňuje ve své práci;
- c) uvedla, co z předloženého textu považuje za nejcennější, tj. skutečný výsledek (efekt) svého zkoumání.

Diplomovou práci Kláry Plachetkové, po jistém váhání, **doporučuji k ústní obhajobě**. V případě jejího úspěšného průběhu navrhuji práci hodnotit klasifikačním stupněm **dobře**.

V Praze 29. dubna 2024

JUDr. Věra Jirásková, CSc.

Katedra ústavního práva PF UK